

ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ АПН УКРАЇНИ

Свідоцтво про державну реєстрацію серія КВ № 5049
від 11 квітня 2001 р.

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ № 2
(Додаток 1)

Засновано у 2001 році

Передплатний індекс 23823

ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

2007 р.

Київ – Рівне

Тематичний випуск

**ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ,
ТЕХНОЛОГІЇ**

(3 том), 2007 р.

**Тематичні рубрики випуску:
Філософія освіти як духовна парадигма модернізації ВНЗ України
Педагогіка вищої школи і навчальна дисципліна
Технологічний підхід (проектування інноваційних технологій навчання і виховання)
Інформаційні та інтерактивні технології у вищій освіті**

Київ – Рівне

Рекомендовано до друку Рішенням Вченої ради Інституту вищої освіти України протокол № 5/3 від 21 травня 2007 р.

Вища освіта України №2 (додаток 1). Тематичний випуск „Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – Т.3. – Рівне: РДГУ, 2007. – 227 с.

У тематичному випуску часопису „Вища освіта України” вміщені наукові статті фахівців з питань методології, теорії та технологій педагогіки вищої школи.

Співвідношення філософії освіти та педагогіки вищої школи, напрямки уточнення предмету, обґрунтування змісту, виокремлення інноваційних чинників її розвитку; конструювання моделей „ідеального випускника” та „ідеального викладача” вищих навчальних закладів; результати досліджень по реалізації технологічного підходу у вищій освіті та надання їй особистісно-зорієнтованої спрямованості – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв’язання яких звертаються автори випуску.

Особлива увага загострюється обґрунтуванню філософії освіти як духовній парадигмі модернізації вищих навчальних закладів, методологічній основі педагогіки вищої школи.

Публікації тематичного збірника адресовані науковцям, дослідникам психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.

Головний редактор:

Віктор АНДРУЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, академік АПН України, голова наглядової ради Інституту вищої освіти АПН України

Перший заступник головного редактора:

Володимир ЛУГОВИЙ, доктор педагогічних наук, професор, академік АПН України, директор інституту вищої освіти АПН України

Редакційна колегія:

Віталій БАБАК, доктор технічних наук, професор, ректор Національного авіаційного університету
Віль БАКІРОВ, доктор соціологічних наук, професор, ректор Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна
Іван ВАКАРЧУК, доктор фізико-математичних наук, професор, ректор Львівського національного університету імені І.Я.Франка
Микола ЄВТУХ, доктор педагогічних наук, професор, академік-секретар відділення Вищої школи АПН України, академік АПН України

Михайло ЗГУРОВСЬКИЙ, доктор технічних наук, професор, академік НАН України, ректор Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут”

Іван ЗЯЗЮН, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, директор Інституту професійної освіти АПН України

Василь КРЕМЕНЬ, доктор філософських наук, професор, академік НАН України, президент АПН України

Микола МИХАЛЬЧЕНКО, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, завідувач відділу Інституту вищої освіти АПН України, президент Української академії політичних наук
Олекса ОНИЩЕНКО, доктор філософських наук, професор, академік-секретар НАН України, директор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, академік НАН України

Ганна ОНКОВИЧ, доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу Інституту вищої освіти АПН України (заступник головного редактора)

Геннадій ПІВНЯК, доктор технічних наук, професор, академік НАН України, ректор Національної гірничої академії України
Віктор СКОПЕНКО, доктор хімічних наук, професор, академік НАН України, ректор Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка

Валерій СМОЛІЙ, доктор історичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту історії НАН України
Михайло СТЕПКО, кандидат фізико-математичних наук, професор, перший заступник директора Інституту вищої освіти АПН України

Петро ТАЛАНЧУК, доктор технічних наук, професор, академік АПН України, президент Відкритого міжнародного університету розвитку людини „Україна”

Василь ТАЦІЙ, доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, ректор Української національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого

Юрій ШЕМШУЧЕНКО, доктор юридичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту держави і права НАН України

Микола ШКІЛЬ, доктор фізико-математичних наук, професор, академік АПН України

Редакційна колегія з напрямів:

педагогіки - Надія БІБІК, Наталія ДЕМ’ЯНЕНКО, Леонід КАНЩЕНКО, Галина КОЗЛАКОВА, Олексій МОРОЗ, Тамара ЯЦЕНКО

психології - Іван БЕХ, В’ячеслав КАЗМІРЕНКО, Сергій МАКСИМЕНКО, Віталій ТАТЕНКО, Юрій ТРОФИМОВ
філософії - Петро ГНАТЕНКО, Леонід ГУБЕРСЬКИЙ, Анатолій КОНВЕРСЬКИЙ, Валентин КРИСАЧЕНКО, Володимир ЯРОШОВЕЦЬ

політології - Микола ГОЛОВАТИЙ, Федір КИРИЛЮК, Віктор ПАЗЕНОК, Віталій СКУРАТІВСЬКИЙ
економічної теорії - Віталій БОБРОВ, Володимир ЄВТУШЕВСЬКИЙ, Юрій НІКОЛЕНКО, Антон ФІЛІПЕНКО, Дмитро ЧЕРВАНЬОВ

Редакційна колегія випуску: Андрущенко В.П., Луговий В.І., Постоловський Р.М., Павелків Р.В., Степко М.Ф., Левшин М.М., Сілков В.В., Євтух М.Б., Маноха І.П., Невмержицький О.А., Михальченко М.І., Волинка Г.І., Поніманська Г.І., Малофій І.В., Уваркіна О.В., Дем’яненко Н.М., Корольов Б.І., Онкович Г.В., Козлакова Г.О., Корсак К.В., Бобров В.Я., Дем’янюк Т.Д., Лутай В.С.

Відповідальний редактор випуску: Левшин М.М.

За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 01014 м. Київ - 14, вул. Бастіонна, 9. Інститут вищої освіти АПН України. Тел.: 286-68-04, 286-63-68
33028 м.Рівне, вул.Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет.

- 3) уміння зацікавити учнів процесом гри і спонукати їх на виконання тих чи інших ігрових завдань;
- 4) уміння оперативно оцінювати ситуацію під час проведення навчально-педагогічної гри;
- 5) уміння прогнозувати, моделювати та аналізувати свої дії та дії учнів у процесі гри;
- 6) уміння сприймати нове і використовувати його у процесі гри;
- 7) уміння узагальнювати та впроваджувати досвід використання навчально-педагогічних ігор викладачами вищих навчальних закладів та вчителями шкіл;
- 8) володіти артистичними вміннями;
- 9) уміння домагатися позитивних результатів у професійно-ігровій діяльності.

Формування цих умінь, які ми виокремили в особливу групу професійних умінь – уміння проводити навчально-педагогічні ігри, є, на наш погляд, важливим та актуальним на сучасному етапі підготовки студентів філологічних факультетів.

Література

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вузів. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів. – К.: Академія, 2001. – 576 с.
3. Державна програма „Вчитель”: Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 28 березня 2002 р. №379//К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2002. – 40 с.
4. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка: Навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни. – К.: ЕксОб, 2001. – 304 с.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб. – 2-е вид. – К., 1990. – 350 с.
6. Освіта України: Всеукр. громад.-політ. тижневик. – 2006. – №67 (8 вересня)
7. Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004-2005 роки: Наказ М-ва освіти і науки України... 23 січ. 2004 р. № 49 // Освіта. – 2004. – 11-18 лютого
8. Скрипченко О.В. та ін. Психолого-педагогічні основи навчання: Навч. посіб. для викладачів психології і педагогіки, аспірантів, студентів пед. навч. закладів та курсантів військ. училищ /О.В. Скрипченко, О.С. Падалка, Л.О. Скрипченко – К.: Укр.. Центр духовної культури. 2003. – 328 с.
9. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч. посіб. Для студентів вищих навч. закладів. – К.: Вища шк., 2004.-207 с.
10. Curriculum für den sprachpraktischen Deutschunterricht an pädagogischen Fakultäten der Universitäten und pädagogischen Hochschulen. – К.: Ленвіт, 2004. – 256 с.(нім. мовою).

Резюме. Стаття посвячена проблемам підготовки студентів філологічних факультетів к проведенню учебно-педагогических игр.

Summary. The article is dedicated to the problems of future foreign language teachers for using of the didactical games.

УДК 37:[94:81'243]

А.С. Дуброва, Л.В. Мороз, В.М. Трофімчук

ІЗ ІСТОРІЇ ВИНИКНЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗВИВАЛЬНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗОШ ТА ВНЗ

Резюме. Статтю присвячено історії виникнення технологій розвивального навчання іноземної мови в ЗОШ та ВНЗ.

Розвивальне навчання – орієнтація навчального процесу, його змісту, принципів, методів, форм на розвиток потенційних можливостей людини, її інтелектуальну, чуттєву, вольову сфери.

Основне завдання педагога в процесі розвивального навчання – організація навчальної діяльності учня та студента, спрямованої на формування його розумових здібностей, пізнавальної активності, самостійності, пізнавальних інтересів [9.12].

Отже, концепції розвивального навчання полягають в обґрунтуванні положень про формування навчальної діяльності, що забезпечує не тільки засвоєння знань, а й оволодіння способами навчальної роботи, вміннями самостійно будувати свою діяльність, шукати і знаходити більш раціональні способи, переносити їх в умови, які безпосередньо не задані навчанням.

Цій проблемі великого значення ще в 30-ті роки ХХ ст. надавав Л.С. Виготський, який довів, що навчання повинно вестися за собою розвиток. Ідеї розвивального навчання проводять у своїх наукових працях Б.Г. Ананьєв, Г.С. Костюк, спираючись на прогресивні думки Ж.Ж. Руссо, І.Г. Песталоцці, А. Дістервега, К.Д. Ушинського.

В українській педагогічній науці ідеї розвивального навчання знайшли відбиття в працях Г.І. Вашенка, В.О. Сухомлинського.

В історії школи та науки проблема розвивального навчання учнів та студентів існувала не як самостійна, а як складова частина інших проблем навчання.

Уперше давньогрецькі філософи сформулювали деякі ідеї необхідності навчання учнів методів пізнання. Платон (427-347 рр. до н.е.) вважав, що головне завдання педагогіки – передати нащадкам принципи добродетності і тим самим зміцнити розумову частину душі.

Педагогічні погляди Арістотеля (384 – 322 рр. до н.е.) визначені в трактаті „Про душу”, де він аналізує різні сторони психіки: мислення, пам'ять, емоції, тощо. Отже, метою виховання є розвиток вищих сторін душі: розумної та тваринної (вольової).

Сократ (469 – 399 рр. до н.е.) вбачав головну мету виховання у створенні гармонійної єдності життєвих потреб та здібностей особистості.

Великий вплив на розвиток питань розумового виховання дитини мали праці Яна Амоса Коменського (1592 – 1670), який вважав, що основою розумового виховання є наочне знайомство її з довкіллям та різноманітна діяльність. Він довів, що в розумовому вихованні дитини слід дотримуватися поступовості, послідовності і систематичності відповідно до її розвитку і можливостей. „Наставляти дитину на мудрість – поступово, за допомогою дитячих забав приводити до розуміння справжніх речей” [11.13]. Водночас наголошував на необхідності індивідуалізувати прийоми і методи розумового виховання, бо „у дітей вельми різні розумові здібності”. Автор „Великої дидактики” не тільки зробив переворот у галузі шкільної освіти, впровадивши класно-урочну систему, що була практично першою упорядкованою технологією організації навчально-виховного процесу, а й послідовно розкрив джерела розвивального навчання, що надали їй сенс та належне місце в історії педагогіки [7.8].

Видатні представники гуманістичного і демократичного напрямку в західноєвропейській педагогіці – французький просвітник Жан-Жак Руссо (1714 – 1778), швейцарський педагог Йоганн Генріх Песталоцці (1746 – 1827) – велику увагу приділяли розумовому розвитку дитини.

Ж.Ж. Руссо головний шлях розвитку дитини вбачав в особистому сенсорному досвіді. Тому основне завдання розумового виховання – розвиток органів відчуття ще з дошкільного віку. Він вважав, що необхідно розвивати в дитини спостережливість, допитливість на основі активної діяльності. Але тут він доводив до краю думку про „саморозвиток”, „самодіяльність” дитини в розумовому вихованні, надаючи перевагу лише особистому досвіду, виключаючи слово вихователя, розповідь та книгу як джерело здобуття знань [1. 3. 4].

Й. Песталоцці завдання розумового виховання вбачав у тому, щоб вести маленьку дитину „від спокою, в якому вона перебуває після народження, до пізнання довкілля”. Три основних моменти вважав він важливими для розумового розвитку дитини:

- розширення кола спостережень;
- міцне і систематичне закріплення набутого;
- знання мови для вираження того, з чим ознайомилась дитина.

У своїй книзі „Книга матерів, або посібник для матерів, як навчити своїх дітей спостерігати” він розробив цілу систему вправ для спостереження за довкіллям.

Послідовником Й. Песталоцці у Німеччині був Фрідріх Адольф Дістервега (1790 – 1866). Головна мета його дидактичної концепції – розвиток розумових сил і здібностей дітей. Навчання розглядалося ним як засіб всебічного розвитку дитини. Дістервега здійснив спробу диференціації дидактичних принципів і правил щодо учня, вчителя, навчального матеріалу, зовнішніх умов.

Видатний педагог К.Д. Ушинський (1824 – 1871) услід за Я. Коменським і Ж.Ж. Руссо вимагав, щоб навчання будувалось з урахуванням психологічних особливостей учнів. Автор фактично першої антропології – „Людина як предмет виховання” – вважав, що розвиток сприйняття перебуває у тісному зв'язку з розвитком мовлення і мислення, адже сприйняття живиться та насичує мислення дитини образними і конкретними уявленнями. В розширенні світогляду дитини К.Д. Ушинський дотримувався принципу систематичності, послідовного ускладнення матеріалу від близького до далекого, від відомого до невідомого. Він вимагав, щоб матеріал викликав інтерес у дітей та відповідав науковим вимогам. Він здійснив це, створивши свої книги для читання – „Рідне слово”, „Дитячий світ” [9. 10].

Видатний педагог Григорій Ващенко, виходячи із принципів положень сучасної педагогіки, визначає два головних завдання розумового виховання молоді, ґрунтовно розкриваючи їх:

- дати молоді систематичні знання, що стояли б на рівні сучасної науки та відповідали вимогам історичного поступу України;
- розвинути у молоді так звані формальні здібності інтелекту – спостережливість, пам'ять, творчу уяву і логічне мислення.

У книзі „Загальні методи навчання” він наголошує на важливості розвитку в процесі навчання і виховання інтелектуальних здібностей молоді. Г. Ващенко формулює вісім принципів навчання, які в сукупності своїй забезпечують досягнення завдань розумового виховання учнівської молоді: принцип наукового навчання; принцип систематичності; принцип виховального навчання; принцип зв'язку навчання з життям; принцип природо відповідності; принцип індивідуалізації; принцип активності і принцип наочності. Кожен із названих принципів вбирає в себе цілу низку правил навчання, які конкретизують вимоги, наприклад: „вчи активно!” [1, 371].

П.П. Блонський ще в 20-ті роки показав, що мислення пов'язане з загальним розвитком дитини: дія переходить в думку, думка породжує дію. Тоді педагогіка висунула ідею широкого впровадження в практику школи дослідницького методу навчання. Та вже у 30-ті роки його було визнано недоцільним.

До середини 50-х років розробляється дидактика репродуктивного спрямування з елементами творчості, а вже з кінця 50-х років починає формуватись нова тенденція в розумінні сутності та характеру навчання. Вона

спрямована на відмову від репродуктивних, пояснювально-ілюстративних технологій та на розвиток пізнавальної активності, самостійності, творчої ініціативи учнів у навчально-виховному процесі (М.О. Данилов, Б.П. Єсіпов, І.Я. Лернер, М.М. Скаткін та інші) [2, 5].

Аналіз та узагальнення джерел має змогу твердити, що однією з провідних тенденцій розвитку пояснювального процесу 60-х років є серйозна трансформація раніше домінуючого принципу „учень для школи” на принципово протилежну йому тезу – „школа для учня”, яка знаменувала початок розвитку особистісно орієнтованої педагогічної теорії і практики [6, 11].

Таким чином, розглянувши основні концепції розвивального навчання, ми можемо зробити висновки, що на занятті ділової іноземної мови вчитель ЗОШ та ВНЗ повинен орієнтувати навчальний процес на розвиток пам'яті, логічного мислення, мовлення, спостережливості, творчої уяви. І відповідно до цих принципів створювати свою методику і розробляти систему вправ, яка дала б кращий результат навчання і спонукала учнів та студентів до самостійності у вивченні іноземної мови.

Література

1. Ващенко Г. Загальні методи навчання. Підручник для педагогів. – К.: Українська видавнича спілка. – 1997. – 441 с.
2. Воронцов А.В. Анонс к книге „Внутришкольный контроль” // Феникс. Инф.-метод. журнал. – М., 1994. – № 1.
3. Гадяцький М.В. Організація навчального процесу в сучасній школі: Навчально-методичний посібник для вчителів, керівників навчальних закладів, слухачів ІПО. – Харків: Веста: Видавництво „Ранок”, 2003. – 136 с.
4. Давыдов В.В. О понятии развивающего обучения // Педагогика. – 1995. – № 1.
5. Дусаевичкий А.К. Концепция школы развития личности // Феникс. Инф.-метод. журнал. – М., 1994. – № 1.
6. Занков Л.В. Дидактика и жизнь. – М., 1968.
7. Лозова В.І., Троцько В.Г. Теоретичні основи виховання і навчання: навчальний посібник / ХДПУ ім. Г. Сковороди. – 2-ге вид. випр. доп. – Харків: ОВС, 2002. – 400 с.
8. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. – М., 1976.
9. Савченко О.Р. Дидактика початкової школи: Підручник для студентів педагогічних факультетів. – К.: Абрис, 1997. – 416 с.
10. Фридман Л.М. Проблема обучения и развития в современных условиях в психологическом образовании // Феникс. Инф.-метод. журнал. – М., 1995. – № 3.
11. Фурман А.В. Методический анализ систем развивающего обучения // Педагогика и психология. – М., 1995. – № 1.
12. Черниш З. Дбаємо про нові технології // Освіта і управління, № 1, т. 1. – 1997. – С. 147-149.
13. Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды. – М., 1989.

Резюме. Стаття посвячена історії виникнення технологій розвиваючого об'учення іноземного мови в ОШ і ВУЗе.

Summary. The article deals with the history of appearing of progressive education technologies in studying foreign lang Suages in secondary schools and high educational establishments.

УДК 811.161.2'367

Н.П. Ковальчук

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОЕКТУВАННЯ СТРУКТУРИ І ЗМІСТУ ПУНКТУАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Резюме. У статті розглянуто питання статусу пунктуаційної компетентності, визначено її зміст, структуру; встановлено рівні реалізації компетентнісного підходу до вивчення пунктуації.

Спрямованість системи освіти на засвоєння системи знань, яка була традиційною й виправданою ще декілька десятиліть тому, вже не відповідає сучасному соціальному замовленню, що вимагає виховання самостійних, ініціативних і відповідальних членів суспільства, здатних ефективно взаємодіяти у вихованні соціальних, виробничих та економічних завдань. Виконання цих завдань потребує істотного посилення самостійної й продуктивної діяльності школярів, розвитку їхніх особистісних якостей, творчих здібностей, умінь самостійно здобувати нові знання та розв'язувати проблеми, орієнтуватись у житті суспільства [1, 16].

У зв'язку з цим нині почали відбуватися кардинальні зміни в розвитку освіти. На сторінках періодичної педагогічної преси і навіть у змісті нормативних документів, що регламентують розвиток освітніх процесів, досить часто можна натрапити на тезу про необхідність запровадження компетентнісного підходу. Цей термін відносно новий у нашій країні, тому існують різні його трактування.

Українські (Пометун О., Овчарук О., Бібік Н., Трубачева С.) та російські вчені (Хуторський О., Савенков А., Зимня І.) розглядають у своїх роботах поняття „компетентність”, „компетентнісний підхід”.

Під поняттям „компетентність” розуміють інтегровану характеристику якостей особистості, результативний блок, сформований через досвід, знання, вміння, ставлення, поведінкові реакції [1, 93].

Компетентність складається з відповідних ключових – це основний набір найзагальніших понять, які мають бути деталізованими в комплексі знань, умінь, навичок, цінностей і відношень за навчальною галуззю школярів [1, 93].

ЗМІСТ

Секція 1

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ ЯК ДУХОВНА ПАРАДИГМА МОДЕРНІЗАЦІЇ ВНЗ УКРАЇНИ

<i>Лузік Е.В., Ладогубець Н.В.</i> Теоретико-методологічні основи формування інтегративних курсів як фундаменту системи неперервної освіти ХХІ століття	4
<i>Бадьора С.М.</i> Причини девіантної поведінки і наукова організація навчально-виховної роботи з девіантами ...	13
<i>Бойченко М.І., Горбунова Л.С., Корольов Б.І., Корсак К.В., Лукашевич М.П., Рябченко В.І., Уваркіна О.В.</i> Методологічні засади трансформації вищої освіти України в контексті Болонського процесу	16
<i>Дзоз В.О.</i> Гуманітарна політика держави у сфері релігії	21
<i>Кобельська Г.Г.</i> Про теоретичний і реалізаційний потенціал гасла „ноосферізації”	24
<i>Кучера Т.М.</i> Соціально-філософські принципи регіоналізму як механізму розвитку гуманітарної освіти в умовах трансформації суспільства (Філософія освіти як духовна парадигма модернізації ВНЗ України)	27
<i>Малімон В.І.</i> Самоосвіта особистості як форма неперервної освіти	31
<i>Онкович Г.В., Борко Т.М.</i> Плекання літературної особистості як освітня парадигма	33
<i>Сабіров О.С.</i> Педагогічна актуалізація оздоровчих цінностей в освіті студентів у контексті євроінтеграційних зрушень	36
<i>Стойко С.В.</i> Філософія освіти на початку ХХІ століття: проблеми та знахідки	39
<i>Тепла О.М.</i> Гуманістичні цінності: структурно-компонентний аналіз	41
<i>Ущипівська Г.П.</i> Європейські інтеграційні процеси і зміни у підготовці науково-викладацьких кадрів вищої кваліфікації	43
<i>Шинкаренко Л.І.</i> Освіта дорослих: еволюція сучасних наукових поглядів	46

Секція 2

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

<i>Потапчук Т.В.</i> Морально-духовні цінності: визначення основних понять	51
<i>Буцяк В.І., Турко Н.Є.</i> Музичні твори Богдани Фільц в інструментальній підготовці вчителів музики (до 75-ої річниці від дня народження)	53
<i>Горбатюк Л.М.</i> Соціально-педагогічні аспекти розв’язання проблеми безпритульності підлітків як домінантної основи фахової педагогічної підготовки у вищій школі	55
<i>Данилова Г.С.</i> Вершини професіоналізму педагога як акмеологічний синтез тріади його компонентів	57
<i>Ніконенко І.С.</i> Роль іноземної мови у підготовці майбутніх правоохоронців до міжнародного співробітництва	61
<i>Цимбалюк О.М.</i> Теоретичні аспекти дослідження процесу розвитку комунікативної діяльності вчителя	65
<i>Антонюк Л.О.</i> З австрійського досвіду поєднання інтеграції в Європу і забезпечення якості вищої освіти	68
<i>Василюк В.М.</i> Законодавчі та нормативно-правові засади фізичної культури в Україні	70
<i>Васильєва М.О.</i> Створення рефлексивного середовища у процесі підготовки соціальних працівників	74
<i>Воронкова Б.А.</i> До питання урізноманітнення об’єктів дослідження „Порівняльної педагогіки”	76
<i>Гончарова А.І.</i> Трансформація гендерних стереотипів щодо агресивної поведінки у сучасних студентів	79
<i>Гудовсек О.А.</i> Формування естетичної культури майбутніх педагогів позашкільної освіти у вищих навчальних закладах	81
<i>Колесніков С.А.</i> Підготовка вчителя музики до забезпечення наступності музичного виховання дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку в процесі формування орієнтації на мелодію	84
<i>Кряжжев П.В.</i> Якісні зміни вищої освіти у країнах Західної Європи наприкінці ХХ ст.	86
<i>Лалак Н.М.</i> Шляхи ефективності розвитку педагогічної культури майбутнього вчителя засобами предмету „Історія”	90
<i>Мінакова Л.В.</i> Магістр і дослідницький сегмент його підготовки в педагогічному університеті	92
<i>Михайленко Т.В.</i> Специфіка виховної діяльності позашкільних закладів та громадських організацій канадських українців	95
<i>Лукач О.М.</i> Духовні цінності студентської молоді	98
<i>Ткачук О.С.</i> Формування професійної компетенції майбутнього вчителя щодо викладання фонетичного матеріалу в початкових класах	100
<i>Топіха А.М.</i> Педагогіка вищої школи: сучасні методологічні аспекти	104
<i>Халамендик В.Д.</i> Педагогічна освіта Миколаївщини (середина ХІХ – перша третина ХХ ст.)	106
<i>Щербань М.П.</i> Правова культура. Проблеми правового виховання студентської молоді	111
<i>Юзюк В.В.</i> Психолого-педагогічний аспект розвитку особистості школяра в системі сучасної освіти	115

Секція 3**ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД В ОСВІТІ (Проектування інноваційних технологій навчання і виховання)**

<i>Кислицька Ю.О.</i> Формування нормативно-правової бази освіти в контексті євроінтеграційних процесів	119
<i>Волощук О.М.</i> Нова роль та значення педагога-організатора у сучасних умовах організації дозвілля	121
<i>Гетта Т.Л.</i> Підготовка майбутнього вчителя іноземної мови до здійснення особистісно орієнтованого підходу в навчанні	124
<i>Голуб Т.П.</i> Лінгвокультурологічна складова особисто-орієнтованого навчання	126
<i>Дівінська Н.О.</i> Проблеми формування професійних умінь студентів філологічних факультетів проводити навчально-педагогічні ігри	128
<i>Дуброва А.С., Мороз Л.В., Трофімчук В.М.</i> Із історії виникнення технологій розвивального навчання іноземної мови в ЗОШ та ВНЗ	131
<i>Ковальчук Н.П.</i> Технологія проектування структури і змісту пунктуаційної компетентності	133
<i>Козлова А.В.</i> Закордонний досвід підготовки журналістських кадрів	137
<i>Конопляник Л.М.</i> Підвищення рівня готовності майбутніх інженерів до використання іноземної мови в майбутній професійній діяльності	139
<i>Кучер Ю.А.</i> Технологізація вищої освіти – ірландський варіант	143
<i>Любашенко О.В.</i> Навчання української мови на засадах суб'єктно-діяльнісного підходу	146
<i>Мельник О.В.</i> Удосконалення редакторської освіти засобами поетичного мистецтва	150
<i>Петрова А.І.</i> Зарубіжний досвід формування іншомовної компетентності майбутніх менеджерів	152
<i>Рахманов В.О.</i> Шляхи підвищення активізації пізнавальної діяльності майбутніх офіцерів при вивченні загальновійськових дисциплін	156
<i>Романюк С.К., Ковальчук Т.Г., Ковалюк В.В.</i> Організація індивідуальної та самостійної роботи студентів на заняттях з іноземної мови в умовах кредитно-модульної системи	160
<i>Снісаренко О.С.</i> Розвиток ключових компетентностей – необхідна умова ефективного впровадження особистісно-орієнтованих технологій	163
<i>Чемерис І.М.</i> Формування професійної компетентності студентів-журналістів засобами іншомовних періодичних видань (за результатами експерименту)	165
<i>Шушляпін О.І.</i> Компетентність випускника медичного вузу в контексті безперервної освіти, виховання і наставництва	168
<i>Щербань П.М.</i> Методика організації виховної діяльності студентів у класних колективах загальноосвітніх шкіл під час проходження педагогічних практик як одного з шляхів формування педагогічної культури	176
<i>Малафійк І.В.</i> Дидактичний аспект модульності в навчанні	178

Секція 4**ІНФОРМАЦІЙНІ ТА ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ОСВІТІ**

<i>Біда О.А., Кравчук О.В.</i> Підготовка студентів до застосування інноваційних технологій на уроках у початковій ланці	183
<i>Комар О.А.</i> Оцінювання навчальної діяльності студентів у процесі проведення інтерактивного навчання	188
<i>Муковіз О.П., Прохур Ю.П.</i> Управління самостійною пізнавальною діяльністю студентів засобами інструментальної програмної системи МУДЛ	192
<i>Смирнова И.Л.</i> Роль компютеризації в спеціальній теоретической підготовке будущих пилотов	195
<i>Тімошин А.С.</i> Технологізація навчання прикладних математиків	198
<i>Свириденко А.А., Невмержицький О.А.</i> Поточно-рейтингова система контролю успішності студентів у вищих навчальних закладах	201
<i>Титаренко Н.Ю.</i> Знання програмно педагогічних систем (пмс) у методичній підготовці вчителя англійської мови	204
<i>Хрущ М.С.</i> Електронні освітні ресурси: аспекти класифікації, основні принципи розробки	210
<i>Цецик С.П.</i> Використання інтерактивних технологій навчання при викладанні вищої математики для студентів-екологів	212
<i>Варич О.С.</i> Використання новітніх інформаційних технологій для розвитку технічного мислення майбутніх вчителів трудового навчання на заняттях технічної творчості	215

Додатки

<i>Луговий В.І.</i> Проблема високих педагогічних технологій та особистісної орієнтації їх в освіті (теоретико-методологічний аспект)	219
<i>Левшин М.М.</i> Креативи проектування особистісноорієнтованих технологій навчання і виховання	222
<i>Відомості про авторів</i>	223

Наукове видання

ВИЩА ОСВІТА УКРАЇНИ № 2 (додаток 1)

Тематичний випуск Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології Том 3

Редакційна колегія випуску:

Андрущенко В.П., Луговий В.І., Постолювський Р.М., Павелків Р.В., Степко М.Ф.,
Левшин М.М., Сілков В.В., Євтух М.Б., Маноха І.П., Невмержицький О.А.,
Михальченко М.І., Волинка Г.І., Поніманська Т.І., Малофіїк І.В., Уваркіна О.В.,
Дем'яненко Н.М., Корольов Б.І., Онкович Г.В., Козлакова Г.О., Корсак К.В.,
Бобров В.Я., Дем'янюк Т.Д., Лутай В.С.

Відповідальний редактор випуску: Левшин М.М.

Комп'ютерна верстка: Кравчук В.Ю.

Комп'ютерний макет: Кравчук В.Ю.

Підписано до друку 21.05.2007 р. Формат 60x84 1/8. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк ізографічний. Ум. друк арк. 25,95. Замовлення № 28/1. Наклад 300.

Адреса редакції: 01014 м. Київ - 14, вул. Бастіонна, 9. Інститут вищої освіти АПН України.
Тел.: 286-68-04, 286-63-68
33028 м.Рівне, вул.Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний
університет.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел.26-48-83

В – 55 Вища освіта України №2 (додаток 1). Тематичний випуск „Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології”. – Т.3. – Рівне: РДГУ, 2007. – 227 с.

У тематичному випуску часопису „Вища освіта України” вміщені наукові статті фахівців з питань методології, теорії та технологій педагогіки вищої школи.

Співвідношення філософії освіти та педагогіки вищої школи, напрямки уточнення предмету, обґрунтування змісту, виокремлення інноваційних чинників її розвитку; конструювання моделей „ідеального випускника” та „ідеального викладача” вищих навчальних закладів; результати досліджень по реалізації технологічного підходу у вищій освіті та надання їй особистіснозорієнтованої спрямованості – ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори випуску.

Особлива увага загострюється обґрунтуванню філософії освіти як духовній парадигмі модернізації вищих навчальних закладів, методологічній основі педагогіки вищої школи.

Публікації тематичного збірника адресовані науковцям, дослідникам психолого-педагогічних та управлінських проблем розвитку освітньої справи в Україні та за її межами.